

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Регіоналістика

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 052 Політологія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень другий (магістерський) рівень

форма навчання денна/заочна

освітня програма Прикладна політологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28-08.2020

Завідувач кафедри (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Новоскольцева Людмила Олександрівна
Науковий ступінь	кандидат політичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри політології та правознавства
Місце роботи	кафедра політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Котакти	050 907 44 39
E-mail	e-mail: Inovoskolceva@gmail.com
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язок з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Котакти	050 202 03 31

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	1
Загальна кількість кредитів ECTS	3,0
Загальна кількість годин	90
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	12 / 12 / - / 66 6 / 6 / - / 78
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «**Регіоналістика**» — формування у студентів знань та оволодіння ними аналітичними навичками в сфері сучасної регіоналістики шляхом систематизованого вивчення концептуально-методологічних основ дослідження регіону та процесів регіоналізації, основних теорій організації просторово-територіальних систем, основ політичного районування та електоральної географії України. Вивчення студентами політики регіонального розвитку і шляхів її реалізації у процесі планування, прогнозування, вироблення, здійснення, забезпечення системності державної політики, передусім формування єдиного гуманітарного простору в Україні і на регіональному рівні, а також ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання відносин між державою та регіонами, взаємодії органів державної влади, управління, місцевого самоврядування різних рівнів у виробленні та реалізації політики регіонального розвитку. Особливої знаковості ці процеси набувають через входження України до існуючої «Європи регіонів».

Студенти повинні

знати:

- історію зародження і розвитку регіоналістики як наукової дисципліни, суть основних понять курсу;
- методи регіонального аналізу та регіональної діагностики;
- критерії і методи управління регіональним розвитком, зміст і цілі регіональної політики;
- теоретичні та правові засади регіонального розвитку, його форми і методи для аналізу та розв'язання регіональних проблем;
- основні напрями державної регіональної політики, становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні;
- теорію і практику планування та прогнозування регіонального розвитку, архітектурно-містобудівної діяльності, земельної, екологічної політики;
- характер взаємовідносин центр-регіон.

вміти:

- використовувати категорії регіонального розвитку, сучасні методологічні підходи щодо формування державної регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування;
- використовувати на практиці програму комплексного регіонального дослідження;
- характеризувати особливості інтеграційних процесів у регіонах світу;
- виявляти вплив розвитку внутрішньодержавних регіонів на загальний рівень розвитку держав світу;
- визначати міжрегіональні диспропорції в державах світу, а також оптимальні напрями подолання міжрегіональних диспропорцій в соціально-економічному розвитку України.

Опанувати:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати широкий спектр сучасних теорій і методів політичних досліджень та аналізу політики в експертно-аналітичній, науково-дослідницькій, політико-організаційній, консультаційній та громадській сфері практичної професійної діяльності.

Загальні компетентності: ЗК 1. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності. ЗК 2. Аналітичні здібності та дослідницькі навички. ЗК 3. Навички управління інформацією, здатність виявляти актуальні проблеми. ЗК 4. Здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми, здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези. ЗК 5. Володіння теоретико-методологічними засадами регулювання відносин інтелектуальної власності і процесу трансферу технологій. ЗК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів та процесів. ЗК 11.

Здатність представляти результати своїх досліджень та аргументовано їх обстоювати. ЗК 12. Володіння основами усної та письмової академічної комунікації іноземною мовою. ЗК 13. Здатність продуктивно, з дотриманням правил мовленнєвого етикету спілкуватися державною мовою під час фахової діяльності. ЗК 14. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до превентивного і аварійного планування, управління заходами безпеки професійної діяльності, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях, лідерські якості на посаді керівника. Знання міжнародних норм і законодавства України у сфері безпеки життєдіяльності населення, система управління охороною праці та цивільного захисту.

Фахові компетентності: ФК 2. Сучасні уявлення про можливості моделювання основних процесів та явищ у соціальній і політичній системі, здатність до узагальнення про осмислення результатів наукових досліджень, до їх презентації та опублікування у вигляді статей, тез доповідей, до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ФК 3. Здатність аналізувати конкретні політичні явища, ситуації та процеси із застосуванням доступного аналітико-прогностичного інструментарію. ФК 4. Здатність фахово використовувати у прикладному політичному аналізі знання та уявлення про становлення і розвиток політичної думки й політичних цінностей. ФК 5. Здатність на підставі знань та уявлень з приводу місця людини у політичному процесі аналізувати сучасні тенденції розвитку соціальних і політичних систем. ФК 6. Володіння теоретико-методологічними і філософськими засадами вивчення та аналізу суспільства, політики, влади, лідерства, політичної діяльності і політичної культури, держави і процесів, які у них відбуваються і з ними асоційовані. ФК 7. Здатність до роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях. ФК 8. Розуміння природи політичних конфліктів на напрямків політичної співпраці. ФК 9. Здатність управляти структурними підрозділами політичних партій та громадських організацій. ФК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів і процесів. ФК 11. Вміння моделювання та прогнозування політичних процесів, створення політичних проєктів. ФК 12. Здатність застосовувати в політичній оцінці ситуації знання з приводу світового політичного процесу та міжнародних відносин, а також місця у них України. ФК 13. Здатність та готовність практично використовувати знання з приводу проблем регіонального розвитку та місцевого самоврядування, а також принципів і методики врегулювання політичних конфліктів. ФК 14. Здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі політології у процесі розв'язання професійних задач. ФК 17. Здатність працювати з писемними, візуальними, аудіозаписами та іншими видами джерел та базами даних в рамках політологічного аналізу.

5. **Місце дисципліни** навчальна дисципліна «**Регіоналістика**» є складовою циклу професійної і практичної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОП «Прикладна політологія».

6. Зміст дисципліни.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота		
Перший модуль											

1.1.	Регіоналістика як наука. Предмет, методи та функції політичної регіоналістики.	9	2			6	8	2			6
1.2.	Історія розвитку політичної регіоналістики	9		2		6	8				8
1.3.	Формування держав-націй: територіально-політичні стратегії і роль регіонів	9	2	2		6	8		2		8
1.4.	Федералізм у територіально-політичній організації суспільства	9		2		6	8				8
1.5.	Регіональні політичні процеси, регіональна влада та еліти	9	2			6	10	2			8
Другий модуль											
2.1.	Електоральні процеси в регіонах	9	2			7	10	2			8
2.2.	Регіональні партії і партійно-політичні системи	9		2		7	10		2		8
2.3.	Регіональне та місцеве самоврядування.	9		2		7	10				8
2.4.	Регіони в європейському інтеграційному процесі.	9	2	2		7	10		2		8
2.5.	Регіональний політичний розвиток і процеси глобалізації	9	2			8	8				8
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		90	12	12		66	90	6	6		78

Теми семінарських / практичних занять

№п/п	Назва теми	Години	
		денна	заочна
1.	Регіоналістика як наука. Предмет, методи та функції політичної регіоналістики.		
2.	Історія розвитку політичної регіоналістики	2	
3.	Формування держав-націй: територіально-політичні стратегії регіонів	2	2
4.	Федералізм у територіально-політичній організації суспільства	2	
5.	Регіональні політичні процеси, регіональна влада та еліти		
6.	Електоральні процеси в регіонах		
7.	Регіональні партії і партійно-політичні системи	2	2
8.	Регіональне та місцеве самоврядування.	2	
9.	Регіони в європейському інтеграційному процесі.	2	2
10.	Регіональний політичний розвиток і процеси глобалізації		
Разом		12	6

Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

№п/п	Назва теми	Години
------	------------	--------

		<i>денна</i>	<i>заочна</i>
1.	Регіоналістика як наука. Предмет, методи та функції політичної регіоналістики.	6	6
2.	Історія розвитку політичної регіоналістики	6	8
3.	Формування держав-націй: територіально-політичні стратегії і роль регіонів	6	8
4.	Федералізм у територіально-політичній організації суспільства	6	8
5.	Регіональні політичні процеси, регіональна влада та еліти	6	8
6.	Електоральні процеси в регіонах	7	8
7.	Регіональні партії і партійно-політичні системи	7	8
8.	Регіональне та місцеве самоврядування.	7	8
9.	Регіони в європейському інтеграційному процесі.	7	8
10.	Регіональний політичний розвиток і процеси глобалізації	8	8
Разом		66	78

7. Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій, таких як: лекція (оглядова, тематична), семінарські заняття (презентація, дискусія, дебати, робота з нормативними джерелами, «мозковий штурм», ділові ігри).

8. Форми і методи контролю

Усне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальні навчально-дослідні завдання (реферат, презентація, аналітичний розгляд джерел, тези), виконання контрольної роботи (тестування).

Питання до заліку

1. Об'єкт і предмет регіоналістики.
2. Етапи становлення регіоналістики в Україні.
3. Поняття регіону: сучасні підходи до виділення регіону.
4. Регіональна політика: поняття, зміст, підходи.
5. Регіоналізація як політичний процес.
6. Моделі регіоналізації.
7. Поняття адміністративно-територіальної системи держави і її функції.
8. Центр в балансі відносин «центр - регіони».
9. Регіон в балансі відносин «центр - регіони».
10. Фактори адміністративно-територіального поділу держави.
11. Формат адміністративно-територіального поділу держави.
12. Децентралізація в унітарних державах.
13. Моделі децентралізації: французька, монархічна, датська.
14. Федералізм як політичний принцип.
15. Характеристики федеративної держави.
16. Класифікація федерацій.
17. Федералізм і демократія.
18. Інститути регіонального впливу на загальнодержавному рівні.
19. Регіональні партії і партійні системи в країнах Західної Європи.
20. Агенти центральної адміністрації: пряме і непряме федеральне адміністрування.

21. Регіональний лобізм і форми регіонального впливу в Україні.
22. Розмежування повноважень між рівнями влади: принципи та ідеологія.
23. Організація регіональної влади в унітарній державі: моделі виборного і призначуваного губернатора.
24. Організація регіональної влади в унітарній державі: парламентська, квазіпарламентська і монархічна модель.
25. Моделі регіональної влади в унітарній державі.
26. Місцева влада в сучасній державі: концептуальні засади та існуюча практика місцевого самоврядування.
27. Політичні інститути і групи впливу в регіональній політичній ситуації.
28. Етнорегіональної партії і їх вплив на політичний процес.
29. Вибори та електоральні процеси в регіонах.
30. Регіональна ідентичність і регіональна політична культура.
31. Регіональні політичні режими.
32. Відносини «центр-регіони» в Україні в радянський період.
33. Сучасна політико-адміністративна система України і фактори формування регіональної структури.
34. Статус суб'єктів федерації і проблема територіально-політичної асиметрії в сучасній Україні.
35. Інтеграційний і дезінтеграційний типи регіоналізації в сучасному світі.
36. Регіони як учасники міжнародних відносин.
37. Суть і напрямки розробки концепції «Європа регіонів».
38. Роль транскордонних контактів і труднощі в європейському міжрегіональному співробітництві.
39. Політико-військова криза в Україні.

9. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни «Регіоналістика» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи, індивідуальної роботи, тестування).

Протягом семестру здобувачі вивчають два модулі з дисципліни. Модуль складається з одного змістового модуля, після виконання якого здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не в повному обсязі виконали програму семінарських занять, до поточного модульного контролю не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за змістовий модуль отримав середнє арифметичне менше 60 балів, зобов'язаний скласти залік з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж 60 балів, отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими: - контроль за виконання модульних завдань; - контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру; - контроль індивідуальної та самостійної роботи. Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється у межах 40 балів: - 20 балів – за активну участь під час аудиторних занять (семінарських, лекційних). 20 балів – відвідано не менше 90% практичних занять та

отримано оцінки «добре», «дуже добре» «відмінно»; 15 балів – відвідано не менше 75% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре», «відмінно»; 10 балів – відвідано не менше 60% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; 5 балів – відвідано не менше 50% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; - 20 балів – опрацювання джерела з визначеного переліку наукової літератури (додаткова), або запропонованої самим студентом та погодженої з викладачем. Перевірка знань студента здійснюється при наявності розширеного конспекту того чи іншого монографічного дослідження.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- за рішенням кафедри участь здобувачів вищої освіти у тренінгах з тематики освітніх компонентів професійної і практичної підготовки зараховуються як додаткові бали до загальної суми успішності здобувача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Завдання для контролю самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольно-самостійну роботу, магістрант набуває досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

Теми рефератів

1. Поняття «регіон». Типи регіонів, принципи і підстави типологізації.
2. Політичний простір: основні елементи і рівні організації.
3. Ідеологія і стратегія регіональної політики держави.
4. Територіальні конфлікти: форми, фактори, принципи розв'язання.
5. Регіоналізація та сепаратизм як політичні феномени.
6. Поняття простору як значимий аспект у політичній культурі.
7. Поняття «центр» і «периферія» в сучасній політичній культурі України.
8. «Регіони-мости» як ключовий елемент внутрішньої геополітики держави.
9. Регіональні аспекти національної політики держави

10. Особливості розвитку і регіональної політики держави в прикордонних регіонах.
11. Проблема урбанізації: український і зарубіжний досвід.
12. Регіональні політичні культури: порівняльний аналіз.
13. Способи класифікації федерацій і основні різновиди федеративних держав.
14. Симетричні і асиметричні федерації: особливості конституційно-правового статусу суб'єктів і політичного розвитку держави.
15. Етнофедерації: переваги і недоліки, особливості політичної організації простору.
16. Радянський федералізм: основні принципи, становлення і розвиток, основні протиріччя.
17. Елементи федералізму в концепціях національно-територіального устрою мислителів XIX-XX століть.
18. Зовнішньоекономічна та міжнародна діяльність суб'єктів федерації: різновиди, правове регулювання та політичні обмеження.
19. Моделі реформування відносин по лінії центр – регіон в сучасній Україні: загальна характеристика та перспективи реалізації.
20. Військово-політична криза в Україні.

Тестові завдання з дисципліни «Регіоналістика»

1. Відповідно до зовнішньополітичного підходу, регіон – це ... а) субнаціональна одиниця, права якої визначені конституцією; б) група країн, які по багатьом параметрам більш взаємозв'язані між собою, ніж з іншими країнами; в) комплекс, що складається із землі, повітря, флори і фауни та людського населення; г) територія, яка має чітко виражену спеціалізацію виробництва і певну господарську цілісність.
2. Відповідно до формально-юридичного підходу, регіон – це ... а) субнаціональна одиниця, права якої визначені конституцією; б) група країн, які по багатьом параметрам більш взаємозв'язані між собою, ніж з іншими країнами; в) комплекс, що складається із землі, повітря, флори і фауни та людського населення; г) територія, яка має чітко виражену спеціалізацію виробництва і певну господарську цілісність.
3. Відповідно до економічного підходу, регіон – це ... а) субнаціональна одиниця, права якої визначені конституцією; б) група країн, які по багатьом параметрам більш взаємозв'язані між собою, ніж з іншими країнами; в) комплекс, що складається із землі, повітря, флори і фауни та людського населення; г) територія, що має чітко виражену спеціалізацію виробництва і певну господарську цілісність.
4. Доктрина, образ мислення і дій, що виходять з пріоритетності регіональних інтересів над державними: а) регіон; б) регіоналізм; в) регіоналізація; г) субсидіарність.
5. Реалізація ідей регіоналізму, надання територіям особливого статусу, більшої самостійності – це ... а) регіон; б) регіоналізм; в) регіоналізація; г) субсидіарність.
6. Процес взаємодоповнюваності та взаємопроникнення глобальних і локальних тенденцій: а) глобалізація; б) глокалізація; в) інтеграція; г) регіоналізація.
7. Що таке анклав? а) сукупність декількох острівних держав; б) держава або частина держави, оточена зі всіх сторін територією іншої держави; в) напівсуверенна територіальна одиниця; г) держава або частина держави, оточена зі всіх сторін водами світового океану.
8. Що таке екслав? а) держава або частина держави, оточена зі всіх сторін територією іншої держави; б) сукупність декількох острівних держав; в) несuverенний регіон, відокремлений від основної території країни і оточений іншою державою (державами); г) держава або частина держави, оточена зі всіх сторін водами світового океану.

9. Якщо анклав має вихід до моря, то його називають ... а) напіванклавом; б) мезоанклавом; в) екзоанклавом; г) акваанклавом.
10. По відношенню до Росії Калінінградська область є ... а) анклавом; б) ексклавом; в) напівексклавом; г) напіванклавом.
11. По відношенню до Литви Калінінградська область є ... а) анклавом; б) ексклавом; в) напівексклавом; г) напіванклавом.
12. До політичних інститутів влади на рівні місцевого самоврядування належать: а) державні регіональні адміністрації; б) представники уряду на місцях; в) представницькі органи (ради) і голови самоврядування; г) місцеві суди.
13. Відсутність інституту уповноважених посадових осіб держави на місцях характерна для ... а) англосаксонського типу місцевого самоврядування; б) континентального типу місцевого самоврядування; в) латиноамериканського типу місцевого самоврядування; г) східноєвропейського типу місцевого самоврядування.
14. Суть позитивного регулювання діяльності органів місцевого самоврядування полягає у ... а) здійсненні місцевими органами всіх незаборонених законом дій; б) відсутності державного контролю за органами самоврядування; в) встановленні законом детального переліку прав і обов'язків органів самоврядування; г) одноманітності муніципального режиму.
15. Вид централізації, який передбачає наявність владних повноважень у територіальних органів державної влади? а) децентралізація; б) деконцентрація; в) концентрація; г) інституціалізація.
16. Децентралізація передбачає ... а) передачу влади місцевому самоврядуванню; б) передачу влади місцевим представництвом центральних органів; в) передачу влади органів місцевого самоврядування представникам центральної влади; г) передачу влади від центральних до місцевих органів державної влади.
17. Принцип розподілу владних повноважень, за яким надання управлінської послуги максимально наближується до її споживача; а) децентралізація; б) субсидіарність; в) субвенція; г) деконцентрація.
18. Регіонами другого порядку в Україні є ... а) АРК та області; б) адміністративні райони та міста обласного підпорядкування; в) області; г) міста обласного та республіканського підпорядкування.
19. Регіонами першого порядку в Україні є ... а) АРК та області; б) адміністративні райони та міста обласного підпорядкування; в) області та райони; г) міста обласного та республіканського підпорядкування.
20. Коли була прийнята Європейська хартія місцевого самоврядування? а) 1980 р.; б) 1982 р.; в) 1985 р.; г) 1991 р.
21. Україна ратифікувала Європейську хартію місцевого самоврядування в ... а) 1997 р.; б) 1999 р.; в) 2000 р.; г) 2003 р.
21. Сучасний адміністративно-територіальний устрій України ... а) успадкований від СРСР; б) перейнятий від західноєвропейських держав; в) перейнятий від Росії; г) сформувався на основі традицій УНР.
22. Вкажіть країну, яка не належить до політико-географічного регіону Центральної Європи: а) Польща; б) Чехія; в) Норвегія; г) Литва.
23. Який із європейських регіонів найбільш політично нестабільний на сучасному етапі? а) Західна Європа; б) Південно-Східна Європа; в) Росія; г) країни Балтії.
24. Вкажіть рік, у якому Україна вступила до Співдружності Незалежних Держав (СНД). а) 1989; б) 1990; в) 1991; г) 1992.
25. Коли було утворено ГУАМ? а) 1995 р.; б) 1997 р.; в) 1999 р.; г) 2000 р.
25. Які країни є членами НАФТА? а) Польща, Чехія, Угорщина; б) Сінгапур, Тайвань, Малайзія; в) США, Канада, Мексика; г) Індія, Єгипет, Ізраїль.
26. Яка з нижченаведених країн не є на сьогодні членом СНД? а) Молдова; б) Казахстан; в) Грузія; г) Азербайджан.

27. Яка з нижченаведених країн не відноситься до регіону Південна Америка? а) Болівія; б) Чилі; в) Гайана; г) Сальвадор.
28. Яка з нижченаведених країн не відноситься до африканської цивілізації? а) Конго; б) Замбія; в) Малі; г) Лівія.
29. Переважна більшість населення якої країни регіону ЦПСЄ сповідує іслам? а) Сербія; б) Албанія; в) Хорватія; г) Боснія і Герцеговина.
30. Яка з нижченаведених країн є унітарною? а) Німеччина; б) Данія; в) Бразилія; г) Канада.
31. Найголовнішими ознаками регіону є: а) спільність (етнічна, економічна, культурна та ін.); б) спільна влада; в) територія; г) спільна мова.
32. Вкажіть головні види регіоналізму: а) історико-культурний; б) географічний; в) глобальний; г) політичний; д) економічний.
33. Які з названих утворень є єврорегіонами? а) «Померанія»; б) «Адріатика»; в) «Центральний полюс росту»; г) «Центральний економічний район».
34. В діяльності яких з цих єврорегіонів бере участь Україна? а) «Дністер»; б) «Балтика»; в) «Дніпро»; г) «Буг».
35. Відповідно до рівня регіоналізації, європейські країни поділяють на такі види: а) федеративні системи; б) регіоналізовані федеративні держави; в) регіоналізовані унітарні держави; г) унітарні держави, які передають повноваження регіонам; д) класичні унітарні держави; е) класичні республіки.
36. До федеративних держав належать: а) Австрія; б) Нідерланди; в) Бельгія; г) Німеччина.
37. До регіоналізованих унітарних держав належать: а) Італія; б) Іспанія; в) Бельгія; г) Велика Британія.
38. Регіоналізовані унітарні держави характеризуються тим, що: а) регіони мають різні рівні автономії (правову, адміністративну, фінансову); б) регіональні представницькі органи, як правило, не мають первинної законодавчої влади; в) регіони, як правило, регламентують свою діяльність на основі конституцій, затверджених місцевою владою; г) регіони, як правило, регламентують свою діяльність на основі статутів, затверджених центральною владою.
39. Головними характеристиками класичних унітарних держав є: а) регіональні яруси управління в основному призначені для адміністративних цілей; б) регіональні представницькі органи, як правило, мають первинну законодавчу владу; в) домінуючим джерелом політичної влади є центральний уряд; г) регіони мають різні рівні автономії (правову, адміністративну, фінансову).
40. Вкажіть три внутрішньодержавні спільноти Бельгії: а) французька; б) фламандська; в) англійська; г) німецька.
41. Подвійна система федералізму Бельгії включає: а) три спільноти; б) дві спільноти; в) три регіони; г) чотири регіони.
42. Основою регіональних особливостей Італії є: а) мовна різноманітність; б) соціальна різноманітність; в) диспропорції економічного розвитку Півдня і Півночі; г) диспропорції економічного розвитку Сходу і Заходу.
43. Головними проблемами побудови «Європи регіонів» є: а) дуже серйозні диспропорції в рівні економічного й соціального розвитку на території ЄС; б) різні форми територіально-політичного устрою країн Співдружності; в) загроза сепаратизму; г) загроза регіоналізації.
44. Вкажіть головні елементи триступеневої «Європи регіонів»: а) Євросоюз; б) нація; в) держава; г) регіон; д) громада.
45. Які з цих визначень розкривають зміст терміну «децентралізація»? а) принцип володіння владними повноваженнями, згідно якого територіальні органи влади є незалежними чи автономними від центральних органів влади; б) наявність владних повноважень у територіальних органах державної влади, залежних у своїй діяльності від

центральної влади; в) принцип володіння владними повноваженнями, згідно якого територіальні органи влади у своїй діяльності залежать від центральної влади; г) система управління, за якої частина функцій центральної влади переходить до місцевих органів самоуправління.

46. Вкажіть головні елементи змісту поняття «євро регіон»: а) організаційна форма співробітництва адміністративно-територіальних прикордонних одиниць європейських держав; б) організаційна форма соціально-економічного співробітництва суверенних європейських держав; в) співпраця здійснюється відповідно до дво- або багатосторонніх угод про трансграничне співробітництво; г) співпраця здійснюється відповідно до угод про двостороннє міждержавне співробітництво.

47. Вкажіть макрорегіони світу відповідно до класифікації ООН: а) Центральна Азія; б) Північна Азія; в) Південна Африка; г) Полінезія; д) Мікронезія і Меланезія.

48. Відповідно до класифікації ООН Америка включає такі макрорегіони: а) Північна Америка; б) Центральна Америка; в) Кубинський басейн; г) Карибський басейн; д) Південна Америка.

49. Вкажіть головні принципи районування за А.Чепалигою: а) принцип об'єктивності; б) принцип стабільності; в) принцип субсидіарності; г) принцип безперервності території; д) принцип суверенності території; е) принцип неподільності території; є) принцип ієрархічності.

50. Які ієрархічні рівні регіонів-районів виділив А.Чепалига? а) наддержавний; б) державний; в) мезодержавний; г) внутрішньодержавний.

51. Вкажіть держави Аравійського субрегіону: а) Оман; б) Катар; в) Ліван; г) ОАЕ; д) Кувейт.

52. Вкажіть держави Балканського субрегіону: а) Хорватія; б) Словенія; в) Греція; г) Сербія; д) Македонія.

53. Вкажіть держави субрегіону Північна Африка: а) Марокко; б) Алжир; в) Ефіопія; г) Туніс; д) Єгипет.

54. Головними типами місцевого самоврядування є: а) англосаксонський; б) євроамериканський; в) континентальний; г) північноєвропейський.

55. Рисами англосаксонського типу місцевого самоврядування є: а) позитивне регулювання діяльності органів місцевого самоврядування; б) принцип негативного регулювання діяльності органів місцевого самоврядування; в) відсутність інститутів уповноважених посадових осіб держави на місцях; г) наявність інституту уповноважених посадових осіб держави на місцях; д) непрямий контроль держави за органами місцевого самоврядування.

56. Для континентального типу місцевого самоврядування характерні такі ознаки: а) позитивне регулювання діяльності органів місцевого самоврядування; б) принцип негативного регулювання діяльності органів місцевого самоврядування; в) відсутність інституту уповноважених посадових осіб держави на місцях; г) наявність інституту уповноважених посадових осіб держави на місцях; д) наявність системи різноманітних форм державного контролю.

57. За культурно-історичними ознаками виділяють наступні регіони України: а) Слобожанщину; б) Галичину; в) Дніпропетровщину; г) Поділля; д) Приазов'я.

58. Основними теоріями виникнення місцевого самоврядування є: а) цивілізаційна; б) громадівська (суспільна); в) державна; г) регіональна.

59. Які з цих країн є анклавом? а) Ватикан; б) Люксембург; в) Сан-Марино; г) Лесото.

12. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій (паперовий та електронний варіант), завдань до практичних занять, питання до контрольних робіт, завдань для самостійної роботи, вказівки до написання ІНДЗ.

Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

13. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Абрамов Ю. А. Глобальная регионализация: к обоснованию понятия / Ю. А. Абрамов, В. И. Куйбарь // Социально-гуманитарные знания. – 2008. – №1. – С. 242-250.
2. Ачкасов В.А., Куликов В.В. Сравнительный анализ современного бикамерализма // Политэкс. - 2005. - №3. - С. 6-16.
3. Байдалова В. Є. Регіональна політика країн Центральної і Східної Європи та Україна / В. Є. Байдалова // Трибуна. – 2007. - №7-8. – С. 34-35.
4. Біленчук П. Д. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право) / Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. — К. : Атіка, 2000. — 304 с.
5. Бей О. Регіоналізм як єдність у різноманітності : до питання деволуції владних структур України / О.Бей // Політика і час. - 2003. - № 5. - С. 7-14.
6. Бусыгина И.М. Политическая регионалистика : Учебное пособие. – М. : МГИМО, 2009. – 255 с.
7. Бусленко В.В. Становлення політичних інститутів влади в сучасній Україні. Регіональний аспект проблеми // Науковий вісник ВДУ. Журнал Волинського державного університету ім. Лесі України. – Випуск 2. – Луцьк, 1999. – С. 14-17.
8. Гайдук В. Україна у регіональному вимірі : проблеми та перспективи / В. Гайдук, Т. Кучеренко, М. Михальченко. — Д. : Донбас, 2002. — 228 с.
9. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика. Хрестоматія з сучасної зарубіжної соціології регіонів / Укладачі : Кононов І. Ф. (науковий редактор), Бородачов В. П., Топольськов Д. М. — Луганськ : Альма-матер-Знання, 2002. — 664 с.
10. Дергачев, В.А. Регионоведение / В.А. Дергачев, Л.Б. Вардомский. – М.: Юнити-Дана, 2004. – 463 с.
11. Державна регіональна політика України : особливості та стратегічні пріоритети : Монографія / За ред. З. С. Варналія. — К. : НІСД, 2007. — 768 с.
12. Долишній М. І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети: Монографія / НАН України, Ін-т регіон. дослідж. – К.: Наукова думка, 2006. – 510 с.
13. Гладій І. "Новий регіоналізм" і державний механізм управління ринком / І. Гладій // Економіка України. - 2004. - № 6. - С. 45-50.
14. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика: Хрестоматія з сучасної зарубіжної соціології регіонів / Луганськ: Альма Матер: Знання, 2002. – 662 с.
15. Гнилорибов В. Правовий статус регіонів: європейські стандарти / В. Гнилорибов // Віче. – 2003. - № 12. – С. 32-56.
16. Гончаров И.А. Муниципальная политика: власть и корпорация. К постановке проблемы // Политэкс. - 2005. - №1. - С. 165-176.
17. Грибанова Г.И., Сидоренко А.В. Федерализм и разрешение этнополитических конфликтов в современном обществе // Политэкс. - 2007.- №3.- С. 5-26.
18. Гриценко Н. П. Региональные политические элиты и проблемы идентичности в контексте этнополитических конфликтов на Юге России / Н. П. Гриценко // Политика и общество. - 2013. - N 1. - С. 37-41.
19. Денисова О. С. Конституційно-правовий вимір категорії регіоналізму / О. С. Денисова, М. М. Денисова // Митна справа. - 2013. - N 1. - С. 43-50.
20. Денисов Е. А. Центральная Азия как регион международной политики / Е. А. Денисов // Восток. Афро-азиатские общества: история и современность. - 2012. - N 2. - С. 74-86.

21. Зварич І. Етнополітика в Україні: регіональний контекст. – К., Дельта. – 2009. – 320 с.
22. Ільченко Ю. Б. Поняття регіональної екологічної політики держави / Ю. Б. Ільченко // Держава та регіони. Серія «Державне управління». – 2010. - № 1. – С. 42-46.
23. Їжа М. М. Стимулювання розвитку регіонів: зміна підходу / М. М. Їжа // Держава і право. – 2010. - № 47. – С. 643-647.
24. Кузьмин А. С. Региональные политические режимы в постсоветской России: опыт типологизации / А. С. Кузьмин // Политические исследования. – 2002. - № 3. – С. 142-154.
25. Комкова Е. Г. Североамериканская модель интеграции / Е. Г. Комкова // США. Канада: Экономика. Политика. Культура. - 2011. - N 10
26. Кононов В. М. Инновационная политика современного государства: региональное измерение / В. М. Кононов // Вестник Московского Университета. Политические науки. Серия 12. - 2012. - N 1. - С. 3-14.
27. Кармазіна М., Бевз Т., Ротар Н. Регіональні політичні режими в Україні: підстави формування, специфіка функціонування, особливості трансформації. – К.: ШІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2018. – 248 с.
28. Крюков, О. Інституалізація регіональних еліт України [Текст] / О.Крюков // Вісник НАДУ. – 2006. – №1. – С. 273–278.
29. Кузь О. М. «Європа регіонів» як ідентичнісний проект // Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції : монографія / [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. – Харків : Право, 2019. – С. 149–165.
30. Маковський С. О. «Регіон», «регіоналізм», «регіоналізація» в європейському контексті: у пошуку оптимальної наукової дефініції / С. О. Маковський // Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. – Київ, 2014. – Вип. 118 (I). – С. 35–50.
31. Малиновський В. Я. Українська політична регіоналістика в контексті сучасних суспільно-політичних викликів / В. Я. Малиновський // Вісник Національного університету «Юридична академія України ім. Я. Мудрого». Серія: Політологія / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Х. : Право, 2017. – №2 (33). – С. 95–104.
32. Матвієнко А. С. Політико-правові засади територіальної організації держави: світовий досвід і Україна : Монографія. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. – 376 с.
33. Медведев Н. П. Политическая регионалистика : Учебник / Н. П. Медведев. — М. : Гардарики, 2002. —176 с.
34. Мельник В., Скочиляс Л. Політична регіоналістика: предметне поле і теоретико-методологічні основи / Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки. 2002. Вип. 4. Режим доступу - http://franko.lviv.ua/faculty/Phil/Visnyk/Visnyk4/Politologija/Melnyk_Skochylyas.htm
35. Нагаева С. К. Гражданское общество в исследованиях политической регионалистики (теоретико-методологический анализ) / С. К. Нагаева // Вестник Военного университета. – 2010. - № 2 (22). – С. 164-169.
36. Не може бути ефективною регіональної політики без ефективного місцевого самоврядування // Віче. – 2003. - № 5. – С. 3-29.
37. Нечаев В.Д. Децентрализация, демократизация и эффективность (Реформа федеративных отношений и местного самоуправления через призму теории эффективной децентрализации) // Полис. - 2005. - №3. - С. 92-102.
38. Основи демократії : Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закладів / За заг. ред. А. Колодій ; Мін-во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти АПН України, Укрканад. проект «Демократична освіта». — К. : Ай Бі, 2002. — 684 с.

39. Панченко Т. В. Принцип субсидіарності у сучасному демократичному розвитку : Монографія / Т. В. Панченко. — Х. : Майдан, 2011. — 366 с.
40. Панчук М. Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К.ІПЕНД НАНУ, 2011. – 396 с.
41. Песцов С.К. Регионализм: регионы мира и зоны интеграционного тяготения // Политэкс. - 2006. - №1. - С.159-173.
42. Полосин А. В. Определение региональной политики и ее субъекты / А. В. Полосин // Вестник Московского Университета. Политические науки. Серия 12. - 2011. - N 1. - С. 42-58.
43. Панова В. Парадигма "нового регіоналізму" в Європейському Союзі / В. Панова // Віче. - 2008. - N 13/14. - С. 47-49.
44. Панченко Т. В. Політична регіоналістика : Навчальний посібник / Т. В. Панченко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 188 с.
45. Політичні ідентичності в сучасній Україні / За ред. М. С. Кармазіної. – К. : ПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 288 с.
46. Рябінін Є. Від глобалізації до багатополюсного світу через регіоналізм / Є. Рябінін // Зовнішні справи. - 2012. - N 1. - С. 32-35.
47. Регіоналізація і вибори як засоби удосконалення владних відносин в Україні: теорія і практика: Монографія / Авт. кол.: В. В. Лісничий та ін. – Х.: Магістр, 2003. – 579 с.
48. Регіональна політика та механізми її реалізації / За ред. М. І. Долішнього. – К.: Наук. думка, 2003. – 503 с.
49. Регіональна політика України: Збірник офіційних документів / Нац. ін.-т стратег. дослідж.[Упоряд. З. Варналій та ін.]. – К.: НІСД, 2004. – 520 с.
50. Регіональна політика України: формування соціогуманітарних пріоритетів розвитку / Укр. незалеж. центр політ. дослідж.; За заг. ред. Ю. Тищенко. – К., 2006. – 328 с.
51. Регіональна Україна / Ін-т політики. – К.: Геопринт, 2003. – 399 с.
52. Регіони України: їх можливості та перспективи розвитку / Спілка економістів України; Під заг. ред. В. В. Осокольського. – К., 2004. – 19 с.
53. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За заг. ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 407 с.
54. Региональная безопасность: геополитические и геоэкономические аспекты (теорія и практика): Монография / Под общ. ред.. А. В. Возженикова. – М.: Изд-во РАГС, 2006. – 260 с.
55. Региональная политика Н. С. Хрущева. ЦК КПСС и местные партийные комитеты, 1953-1964 гг. / Сост. О. В. Хлевнюк и др. – М.: РОССПЭН, 2009. – 774 с.
56. Регионы Украины: хроника и руководители. – Sapporo: Slavic Research Center / Науч. ред. К. Мацузато. – 2009. – 256 с.
57. Регионоведение: Учеб пособие для вузов / Отв. ред. Ю. Г. Волков. – Ростов н/Д: Феникс, 2004. – 442 с.
58. Стародуб Т. Особливості становлення регіональної компаративістики як наукового напрямку політичної регіоналістики [Текст] / Т. Стародуб // Політичний менеджмент. – 2012. – №3. – С. 22–30.
59. Савельєв Є. "Новий регіоналізм" і розвиток теоретичних аспектів кластероутворення / Є. Савельєв // Вісник економічної науки України. - 2013. - N 2. - С. 142-144.
60. Татаренко Т. Регіональні політичні процеси та їх концептуальні обґрунтування / Т. Татаренко // Людина і політика. – 2002. - № 1. – С. 121-131.
61. Токовенко О., Пашенко В. Дослідження регіональних політичних еліт: у пошуках теоретичного обґрунтування //Наукові записки. Випуск 44. Політичний простір України: регіональні виміри. Курасівські читання 2009. – С. 109-116.

62. Туровский Р.Ф. Губернаторы и олигархи: история взаимоотношений // Полития. - 2001. - №5.
63. Туровський Р. Ф. Центр и регионы: проблемы политических отношений: науч. монографія. – М.: Изд. дом ГУВШЭ, 2007. – 399 с.
64. Ушакова Ж. С. Регіон як політичний феномен в умовах формування нового світового порядку / Ж. С. Ушакова // Гілея (науковий вісник) : Збірник наукових праць. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Спецвипуск. – С. 265–271.
65. Ушакова Ж. С. Основні підходи до дослідження регіоналізму як об'єктивного процесу сучасної світової політики / Ж. С. Ушакова // Гілея (науковий вісник) : Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – 2009. – Вип. 19. – С. 321–334.
66. Шпорлюк, Роман. Формування модерних націй: Україна – Росія – Польща / Пер. з англ. М. Климчука, М. Рябчука, Ярослави Стріхи та ін. – К. : Дух і літера, 2016. – 552 с.
67. Филиппова Н.А. Бикамерализм в постсоветских государствах: тенденции развития института // Политэкс. - 2005. - №3. - С. 37-48.
68. Хенкин С.М. Федерализм: опыт российский и зарубежный // Полис. - 2005. - №2. - С. 179-187.
69. Чирикова А.Е. Вертикаль власти в оценках региональных элит: динамика перемен // Полис. - 2008. - №6. - С. 98-113.
70. Чумаченко Н. Нові вирішення сучасних проблем регіоналістики: рецензія / Н. Чумаченко // Економіка України. – 2003. - № 2. – С. 88-90.
71. Шебло О. Д. Проблемы категориального определения региональных процессов / О. Д. Шебло // Вестник МГУ. Сер. 18. Социология и политология. - 2009. - № 1. - С. 50-64.
72. Шергін С. Рушійні сили Азійсько-Тихоокеанського регіоналізму / С. Шергін // Зовнішні справи. - 2009. - N 2. - С. 36-39.
73. Шириков А.С. Полномочия как ставка в политической игре: генезис законодательных правил в сфере регионального бюджетного процесса // Полис. - 2006. - №5. - С. 144-158.
74. Яровой Г. О. Регионализм и трансграничное сотрудничество в Европе. - Спб: Норма, 2007. – 257 с.

Електронні джерела:

Інтернет-книги

1. Аналітичні матеріали громадської організації «Опора» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://opora.ua.org/>
2. Туровский Р.Ф.. Политическая регионалистика, 2010. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uchebnik-besplatno.com/uchebnik-teoriya-politiki/regionalnaya-nauka-politicheskaya.html>

Журнали в Інтернеті:

- Мировые Дискуссии (Информационно-аналитический журнал, освещающий наиболее актуальные вопросы мировой политики) <http://wdi.ru>
- Европа (Журнал представительства Европейской Комиссии в России) <http://www.eur.ru/neweur/user.php?func=magazine>
- <http://www.lpua.info> - Український соціально-гуманітарний науковий журнал "Людина і політика" (Політологія. Історія. Філософія. Право). Один з небагатьох наукових політологічних журналів аналітичного змісту, що має загальноукраїнську та міжнародну сферу поширення. Архів журналу з 1999р., пошук за тематичним рубрикаторм.
- <http://www.personal.in.ua> - Сайт журналу «Персонал», на сторінках якого розміщені матеріали із порівняльної політології

- <http://www.viche.info> - Сайт журналу Верховної Ради України «Віче» , на сторінках якого розміщені матеріали із порівняльної політології
- <http://www.politdumka.kiev.ua/> - Політологічне інтернет-видання Інституту посткомуністичного суспільства і журналу "Політична думка". Основні рубрики журналу: політичний процес, суспільство, влада; економіка і політика; міжнародні відносини та геополітика; історія, культура та етнополітика; глосарій політтехнологій; політологічна публіцистика та ін.
- <http://www.politik.org.ua/> - Сайт Українського центру політичного менеджменту, основними статутними завданнями якого є: підвищення рівня політичної культури; розвиток інформаційної інфраструктури; впровадження соціальних технологій. Містить електронні книги, повнотекстові версії журналів "Політичний менеджмент", "Соціальна психологія", "Людина і політика", "Український соціум". Інформація на сайті розрахована на політологів, соціологів, психологів, журналістів, усіх, кого цікавлять проблеми політики.